

Bank nadziei

NATALIA TYSZKA

Przeżywają prawdziwe oblężenie i są często jedyną nadzieją dla tysięcy par borykających się z problemem niepłodności. Banki nasienia, mimo że wciąż w naszym kraju budzą sporo kontrowersji, stają się coraz popularniejsze. I to nie tylko wśród tych, którzy szukają w nich nadziei na potomstwo, ale również wśród tych, którzy tą nadzieją innych chcą obdarować.

O niepłodności żeńskiej słyszy się o wiele częściej niż o problemach mężczyzny. Tymczasem aż w przypadku 40 - 50 proc. niepłodnych par główną przyczyną niepłodności jest czynnik męski.

Kiedy mężczyzna jest bezpłodny

Do czynników niepłodności męskiej zaliczamy m.in.: zaburzenia plemników, nieprawidłową ruchliwość plemników, zaburzenia anatomiczne i czynnościowe, umożliwiające znalezienie się plemników w nasieniu, a także sposób życia - w szczególności są to: stres, nadwaga, nadmierne spożywanie alkoholu, picie kawy oraz palenie papierosów. W zakresie niepłodności męskiej leczenie najczęściej polega na postępowaniu operacyjnym lub farmakologicznym.

To pierwsze dotyczy operacji żyłaków powrózków nasiennych, zaburzeń drożności dróg wprowadzających nasienie, wad wrodzonych czy nowotworów. Leczenie farmakologiczne polega głównie na podawaniu leków przeciwzapalnych i antybiotyków w przypadkach podejrzenia istnienia stanów zapalnych oraz preparatów hormonalnych.

- Złożenie depozytu nasienia przez mężczyznę w celu jego późniejszego wykorzystania jest niezwykle pomocne w leczeniu niepłodności technikami wspomaganego rozrodu - tłumaczy dr n. med. Dariusz Wójcik z Centrum Zdrowia Gameta Gdynia. - Korzysta się z tego w dwóch sytuacjach. W pierwszym przypadku chodzi o zapewnienie dostępności nasienia mężczyzny w czasie jego krótkotrwałej nieobecności (np. wyjazd służbowy) wypadającej akurat na

okres płodny partnerki. W drugim przypadku depozyt nasienia zabezpiecza możliwość posiadania własnych dzieci mężczyźni, którzy stoisz przed koniecznością leczenia onkologicznego, powodującego często nieodwracalne uszkodzenie procesów spermatogenezy i całkowitą utratę płodności - dodaje specjalista.

Dawca optymalny

Jedną z poważnych przyczyn niepłodności męskiej jest także tzw. azospermia, czyli brak plemników w nasieniu. Azospermia jest najczęściej nieodwracalna, a jej leczenie tylko w wyjątkowych przypadkach przynosi efekty. Brak plemników całkowicie wyklucza możliwość zajścia w ciążę w sposób naturalny, jak i w wyniku metod zapłodnienia pozaustrojowego. Grupie pacjentów, u których

stwierdzono w badaniu nasienia brak plemników specjalści zlecają skorzystanie z banku anonimowych dawców nasienia.

Technika kriokonserwacji, czyli zamrażania nasienia umożliwia zajście w ciążę partnerkom niepłodnych mężczyzn, dzięki zastosowaniu nasienia anonimowego dawcy. Dawcami są zazwyczaj młodzi (w wieku od 18 do 40 lat), zdrowi mężczyźni posiadający najczęść już własne dzieci (jednak potwierdzenie płodności nie jest tu wymagane). Dawcę para dobiera na podstawie cech psychofizycznych, jakie sama reprezentuje tj.: wykształcenia, wzrostu, masy ciała, karnacji, grupy krwi, czynnika Rh, koloru oczu, włosów.

- Nasienie dawcy zostaje użyte do technik wspomaganego rozrodu dopiero po odpowiednim okresie karencji tj., wykonaniu badań wirusologicznych i mikrobiologicznych oraz genetycznych. Pozwoli to wykluczyć wszelkie zaburzenia i choroby neurologiczne, psychiczne, choroby serca, cukrzycę, a także nowotwory - tłumaczy „Prestiżowi” dr Joanna Liss, Kierownik Laboratoriów In Vitro INVICTA.

Anonimowy dawca

Dane osobowe dawcy, jak i dane osób korzystających z nasienia objęte są tajemnicą. Nasienie danego dawcy wykorzystywane jest do momentu stwierdzenia piątych narodzin dziecka poczętego w wyniku użycia tego depozytu.

- Mężczyzna, który pragnie zostać anonimowym dawcą oddaje krew do badań laboratoryjnych w kierunku chorób infekcyjnych i przenoszonych drogą płciową (HIV, HCV, HBS, CMV, WR

32 / PRESTIZ / PAŹDZIERNIK 2010

- przyp. red.) oraz na badanie grupy krwi - tłumaczy dr Liss. - Następnie kandydat oddaje też próbkę nasienia. Gdy spełnia ono odpowiednie kryteria odnośnie ilości, budowy morfologicznej i ruchliwości, próbka zostaje zamrożona i przechowywana jest w temperaturze ciekłego azotu. Po wstępnej kwalifikacji anonimowy dawca oddaje nasienie jeszcze dwukrotnie w odstępach 2-3 dniowych. Ponowne badanie krwi przeprowadzane jest po upływie 4 - 6 miesięcy od pierwszej wizyty w banku nasienia. U panów wykonywane jest też badanie kariotypu oraz badanie obecności mutacji w genie CFTR w celu wykluczenia nosicielstwa chorób genetycznych - dodaje dr Liss.

Jak przygotować się do badania nasienia?

Badanie nasienia jest podstawowym badaniem sprawdzającym płodność mężczyzny. W celu wykonania badania, mężczyzna musi dostarczyć nasienie uzyskane w wyniku masturbacji. Pobrane do badania nasienie powinno być przechowywane w temperaturze zbliżonej do temperatury ciała (37°C) i jak najszybciej dostarczone do badania (najlepiej w ciągu pół

możliwość oddania nasienia na miejscu, w samym banku, w specjalnie przeznaczonym do tego celu pokoju. Przygotowując się do badania należy pamiętać o tym, że powinno być ono poprzedzone z zachowaniem 2-7 dniowej wstrzemięźliwości płciowej (największe stężenie plemników znajduje się w początkowej

używek, starać się unikać stresu i zbytniego wysiłku fizycznego.

Koszty przechowywania nasienia

- Nieobecność męża nierzadko wydłuża czas oczekiwania na wykonanie procedur rozrodu wspomaganego. Zamrożenie nasienia pozwala na podanie kobiecie leczonej metodą inseminacji nasienia partnera podczas jego nieobecności - mówi dr Wójcik. - Depozyty obejmują pełne badanie nasienia włączając w to komputerowe badanie (CASA), kriokonserwację i przechowywanie w ciekłym azocie. Depozyty krótkoterminowe na okres trzech miesięcy kierowane są do mężczyzn przystępujących do procedur rozrodu wspomaganego, jako zabezpieczenie wynikające z nieobecności podczas zabiegu bądź pogarszających się parametrów nasienia - dodaje lekarz.

Całościowy koszt trzymiesięcznego przechowywania nasienia wynosi 200 zł. Depozyty długoterminowe przewidziane są dla par przystępujących do procedur rozrodu wspomaganego, a głównie do partnerów, u których stwierdzono postępu-

jącą oligospermie (obniżone parametry nasienia). Dzięki temu istnieje możliwość zabezpieczenia nasienia i wykorzystania go w późniejszym czasie. Koszt rocznego przechowywania to 600 zł.

Bank pięknych dawców

Korzystanie przez niepłodne pary lub przez samotne kobiety z banków nasienia staje się coraz bardziej popularne. Wciąż jednak nie jest to w pełni akceptowane przez część społeczeństwa. Zawsze pojawia się szereg wątpliwości związanych przede wszystkim z genami, cechami charakteru, ale również wyglądem, jaki dziecko odziedziczy po anonimowym dawcy. Jeden z portali randkowych - BeautifulPeople.com uruchomił w tym celu jako pierwszy na świecie wirtualny bank nasienia. Dawcy, którzy oferują w nim swoją spermę uznawani są za pięknych poprzez głosowanie grona użytkowników płci pięknej. Dawcy w serwisie nie są więc anonimowi, dlatego jeżeli jesteśmy zainteresowani bezpośrednim kontaktem, nie ma przeszkód w pójściu razem na kawę i ustaleniu wszystkich szczegółów. ■

godziny do 40 minut od pobrania), w przeciwnym wypadku znaczną część plemników może obumrzeć lub zmniejszyć swoją żywotność. Istnieje również

porcji wytrysku - przyp. red.). W okresie poprzedzającym badanie higieniczny tryb życia, unikać alkoholu, papierosów i innych